

MAŽEIKIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ETIKOS KOMISIJA

SPRENDIMAS DĖL VIDMANTO MACEVIČIAUS

2020 m. liepos 14 d. Nr. TV20-9
Mažeikiai

Mažeikių rajono savivaldybės tarybos Etikos komisija (toliau – Etikos komisija), kurią sudaro pirmininkė Irena Macijauskienė, nariai Darius Buknys, Ona Kelpšienė, Virginija Monstavičienė, Antanas Valtas, Vytautas Visminas, gavusi Daivos Šideikienės 2020 m. birželio 9 d. prašymą Nr. EPU-974 „Dėl Mažeikių rajono savivaldybės mero V. Macevičiaus dėl galimo Valstybės politikų elgesio kodekso nuostatų pažeidimo“ bei 2020 m. birželio 17 d. vykusio posėdžio metu nusprendusi šio prašymo pagrindu pradėti tyrimą,

n u s t a t ė:

Tyrimo pagrindas ir dalykas

2020 m. birželio 9 d. prašyme Daiva Šideikienė nurodo, kad 2019 m. rugsėjo 26 d. Mažeikių rajono savivaldybės internetinėje svetainėje, rubrikoje „Naujienos“, buvo patalpinta naujiena „Valdančiojoje daugumoje – pokyčiai“, kurioje skelbiama, jog dėl akivaizdžios priešiškos bei griaunančios veiklos, nukreiptos prieš Mažeikių rajono savivaldybės merą, Savivaldybės ir Savivaldybės administracijos vadovus bei koalicijos partnerius, naujoji valdančioji dauguma atsisakė koalicinio bendradarbiavimo su visuomeninio rinkimų komiteto „Mažeikių pavasaris“ koordinatoriumi Virginijumi Sungaila. Mano, kad tokia Mažeikių rajono savivaldybės mero Vidmanto Macevičiaus (toliau – meras Vidmantas Macevičius) pateikta informacija apie Virginijų Sungailą pakerta pasitikėjimą pastaruoju, kaip Mažeikių rajono savivaldybės tarybos nariu, nes straipsnyje nepateikta jokių faktinių įrodymų, jog Virginijus Sungaila užsiima griaunančia veikla prieš mažeikiškių labai dirbančius valdininkus, dėl ko meras Vidmantas Macevičius galimai pažeidė Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekso nuostatas.

Nustatytos faktinės aplinkybės

2019 m. rugsėjo 26 d. Mažeikių rajono savivaldybės internetinio puslapio skiltyje „Naujienos“ buvo paskelbtas straipsnis „Valdančiojoje daugumoje – pokyčiai“ kuriame rašoma: „Rugsėjo 26 d. Mažeikių rajono savivaldybės tarybos daugumos frakcijos Tvarka ir teisingumas, Lietuvos valstiečių žaliųjų sąjunga ir Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai pasirašė Mažeikių rajono savivaldybės tarybos daugumos 2019–2023 m. veiklos programą ir atsisakė koalicinio bendradarbiavimo su visuomeniniu rinkimų komitetu „Mažeikių pavasaris“. Veiklos programoje, kurią pasirašė daugumos frakcijos TT seniūnė Sigutė Bernotienė, LVŽS frakcijos seniūnė Milda Šukienė ir TS-LKD frakcijos seniūnė Lina Rimkienė, detaliai išdėstyti darbai, kuriuos naujoji valdančioji dauguma savo kadencijos laikotarpiu atliks Mažeikių rajono gyventojų labui. Platus sąrašas sujungia darbus kultūros, švietimo, socialinės aplinkos, sveikatos apsaugos, gyvenimo kokybės gerinimo ir kitose srityse. Naujoji valdančioji dauguma taip pat prisiima atsakomybę ir tęsia buvusių savivaldybės tarybų priimtų sprendimų įgyvendinimą, užtikrina pradėtų darbų tęstinumą. Dėl akivaizdžios priešiškos bei griaunančios veiklos, nukreiptos prieš Mažeikių rajono savivaldybės merą, Savivaldybės ir Savivaldybės administracijos vadovus bei koalicijos partnerius, naujoji valdančioji dauguma atsisakė koalicinio bendradarbiavimo su visuomeninio rinkimų komiteto „Mažeikių pavasaris“ koordinatoriumi Virginijumi Sungaila. TT, LVŽS ir TS-LKD frakcijos“.

2020 m. birželio 22 d. raštu Nr. R8-2.17.-2730 Etikos komisija merui Vidmantui Macevičiui išsiuntė prašymą pateikti paaiškinimą.

2020 m. birželio 29 d. meras Vidmantas Macevičius pateikė paaiškinimą, kuriame nurodė, jog koalicijos partnerių susidarytą negatyvią nuomonę apie Virginijaus Sungailos elgesį grindžia pastarojo asmeninėje „Facebook“ paskyroje rašyti teiginiai „meras silpnas, man tokie ne prie širdies“, „Kadangi mūsų meras yra meluojanti asmenybė, o jo aplinka mažai ką suvokia <...>“, „Štai tokios melagingos ir nekonkrečios yra mūsų valdžios darbotvarkės. Jos net beveik autentiškos. Išskyrus tai, kad meras eilinį kartą meluoja <...>“, „Rinkimai po rinkimų, metai iš metų Mažeikiuose vis tiek valdžioje niekas nesikeičia. Vis bankuchenai ir medūzos tradiciškai valdo...“, „Gerbiamieji paklauskite Mažeikių savivaldybės tinklapyje, tarybos posėdžio garso įrašą ir pamatysite kaip meras ir administracijos direktorė pilsto iš tuščio į kiaurą. Savivaldybei padarytas milžiniškas nuostolis, o jie pasakoja kažkokius vėjus“, „Sėdi „tarybos nariai“ ir tyli. Jokio klausimo, jokios savo nuomonės. Tiesiog gėda už tokius ir tiek. Bet žmonės turi matyti kokius „didžkukulius“ išsirenka, kad bijo net burną praverti, kad partiniai bosai nenuskalpuotų kur nors kabineto kampe...“, „Pradedu galvoti palikti rajono tarybą, nes tiek melo, apgaulės, veidmainystės ir kitų niekšybių nesu niekur sutikęs...“. Taip pat paaiškiniame teigiama, jog Virginijus Sungaila tarybos sekretorei, 2019 m. rugpjūčio 26 d. jį pakvietusiai į valdančiosios daugumos koalicijos posėdį, SMS žinute atsiuntė atsakymą „Labas rytas. Aš nesu jokioje daugumoje ir apie tokius posėdžius manes daugiau nebeinformuokit. Aciu“. Taip pat paaiškiniame teigiama, jog 2019 m. rugpjūčio mėnesį vykusio valdančiosios daugumos posėdžio metu Virginijus Sungaila pareiškė nepriklausąs valdančiajai daugumai ir išėjo iš posėdžio. Taip pat paaiškiniame teigiama, jog 2019 m. rugsėjo 19 d. Virginijus Sungaila pasišalino ir iš tarybos Švietimo, kultūros ir sporto komiteto posėdžio.

Teisinis vertinimas ir motyvai

Lietuvos Respublikos politinių partijų įstatymo 14 straipsnyje numatyta, kad politinės partijos turi teisę sudaryti politinių partijų koalicijas, sąjungas.

Koalicija suprantama kaip susivienijimas, sąjunga savanoriškais pagrindais bendriems tikslams pasiekti.

2019 m. balandžio 12 d. Mažeikių rajono savivaldybės tarybos daugumos veiklos programoje 2019-2023 m. nurodyta, kad Mažeikių rajono savivaldybės tarybos daugumą sudarančios partijų atstovai (Tvarkos ir teisingumo partija, Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga, Visuomeninis rinkimų komitetas „Mažeikių pavasaris“) susitarė dėl šios veiklos programos ir teikia ją Savivaldybės tarybai bei visuomenei.

2019 m. rugsėjo 26 d. Mažeikių rajono savivaldybės tarybos daugumos veiklos programoje 2019-2023 m. nurodyta, kad Mažeikių rajono savivaldybės tarybos dauguma, kurią sudaro Tvarkos ir teisingumo frakcija, Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija, Tėvynės sąjungos – Lietuvos krikščionių demokratų frakcija, susitarė dėl šios veiklos programos ir teikia ją Savivaldybės tarybai bei visuomenei. Šią veiklos programą pasirašė Tvarka ir teisingumas frakcijos vardu – frakcijos seniūnė Sigutė Bernotienė, Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos vardu – frakcijos seniūnė Milda Šukienė, Tėvynės sąjungos – Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos vardu – frakcijos seniūnė Lina Rimkienė.

Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekso 4 straipsnyje nurodyta, kad valstybės politikas viešajame gyvenime vadovaujasi pagarbos žmogui ir valstybei, teisingumo, sąžiningumo, skaidrumo ir viešumo, padorumo, pavyzdingumo, nesavanaudiškumo, nešališkumo bei atsakomybės principais.

Kreipdamasi į Etikos komisiją Daiva Šideikienė prašo įvertinti ar paskleisdamas apie kitą žmogų galimai tikrovės neatitinkančią informaciją meras Vidmantas Macevičius nepažeidė Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekso nuostatų. Netiesos sakymas arba melas, kuris dabartiniame lietuvių kalbos žodyne apibūdinamas kaip tyčia sakoma neteisybė, sietinas su Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekse numatytu sąžiningumo principu, t.y. Etikos komisija turėtų vertinti ar politikas pareigas ėjo sąžiningai ir laikėsi aukščiausių elgesio standartų, vengė situacijų, galinčių paveikti sprendimų, kurie sukeltų visuomenėje abejonę, priėmimą.

Iš mero Vidmanto Macevičiaus pateiktų paaiškinimų, pagrįstų faktiniais duomenimis, matyti, kad visuomeninio rinkimų komiteto „Mažeikių pavasaris“ koordinatoriaus, tarybos nario Virginijaus Sungailos vieši pasisakymai bei veikla yra akivaizdžiai individuali, nesuderinta ir nesuderinama su kitų koalicijos partnerių vyraujančia pozicija, todėl negali būti vertinama kaip sąjungos bendriems tikslams pasiekti dalis, iš ko darytina išvada, jog tokia veikla kitų koalicijos partnerių - Tvarkos ir teisingumo, Lietuvos valstiečių žaliųjų sąjungos ir Tėvynės sąjungos - Lietuvos krikščionių demokratų – atžvilgiu gali būti vertinama kaip destruktiviška, t.y. griauanti koaliciją. Be to, pastebėtina, kad nei po straipsniu „Valdančiojoje daugumoje – pokyčiai“, nei 2019 m. rugsėjo 26 d. Mažeikių rajono savivaldybės tarybos daugumos veiklos programą 2019-2023 m. meras Vidmantas Macevičius nepasirašė (jo net nėra straipsnio fotonuotraukoje), todėl konstatuotina, jog meras Vidmantas Macevičius nepažeidė Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekse nustatytą valstybės politiko elgesio principų.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekso 9 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 3 dalimi, 10 straipsnio 1 dalimi, Mažeikių rajono savivaldybės tarybos Etikos komisijos nuostatų, patvirtintų Mažeikių rajono savivaldybės tarybos 2018 m. rugpjūčio 31 d. sprendimu Nr. T1-233, 32.1 papunkčiu, 34, 38-39 punktais, Etikos komisija,

n u s p r e n d ė:

1. Pripažinti, kad meras Vidmantas Macevičius nepažeidė Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekse nustatytą valstybės politiko elgesio principų.
2. Sprendimo kopiją išsiųsti Daivai Šideikienei, merui Vidmantui Macevičiui bei Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai.
3. Sprendimą paskelbti Mažeikių rajono savivaldybės interneto svetainėje www.mazeikiai.lt.
4. Sprendimas gali būti skundžiamas Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai per vieną mėnesį nuo sprendimo paskelbimo arba jo įteikimo valstybės politikui, dėl kurio yra priimtas sprendimas, dienos.

Komisijos pirmininkė

Irena Macijauskienė